

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI
A ZRUČNOSTI MATURANTOV
Z LATINČINY**

BRATISLAVA 2012

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 30. 8. 2013
pod číslom 2013-10834/28677:1-0922 s platnosťou od 1. 9. 2013.

1. CIEĽ MATURITNEJ SKÚŠKY

Latinčina ako voliteľný maturitný predmet umožňuje žiakom získať základ pre hlbšie lingvistické, literárne, historické vzdelávanie, uvedomiť si celkový kultúrny prínos vo vzťahu ku antickému dedičstvu.

Zvládnutie jazykového systému latinčiny, osvojenie si základov morfológie, lexiky a syntaxe je základom pre štúdium cudzích jazykov, dôležitosť ovládania ktorých stúpa s naším otváraním sa Európe a svetu. Podporuje rozvoj lingvistického myslenia a aplikáciu logiky do gramatických štruktúr materinského jazyka a cudzích jazykov. Umožňuje pochopiť a správne používať cudzie slová, porozumieť odbornej terminológii.

Hoci latinčina nie je rozšíreným učebným predmetom, jej časová dotácia je rôzna, má všetky predpoklady pre to, aby, využíjúc medzipredmetové vzťahy a znalosť dvoch cudzích jazykov u žiakov gymnázií, bola voliteľným maturitným predmetom.

Cieľom internej časti maturitnej skúšky je overiť

I. osvojenie a porozumenie morfológie, syntaxe, slovnej zásoby

II. aplikáciu týchto poznatkov

- v materinskom jazyku,
- v cudzích jazykoch, ktoré žiak študuje, príp. ovláda,
- vysvetlenie a výklad pri preklade nenáročného súvislého textu do slovenčiny,
- vysvetlenie pôvodu a významu cudzích slov a základnej odbornej terminológie,
- schopnosť pracovať s prekladovým slovníkom.

III. základnú orientáciu v odkaze antiky

2. CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI

2.1 Morfológia

Podstatné mená

Žiak vie

- vzory podstatných mien 1.- 5. deklinácie
- skloňovať podstatné mená

Slovesá

Žiak vie

- vzory 1.- 4. konjugácie
- časovať slovesá v činnom a trpnom rode
- tvoriť imperatív
- sloveso esse a jeho zloženiny
- tvoriť a používať participium prézenta aktíva, perfekta pasíva, futúra aktíva
- tvoriť a používať infinitívy a infinitívne väzby, akuzatív s infinitívom, nominatív s infinitívom
- tvoriť a používať deponentné a semideponentné slovesá
- tvoriť a používať opisné časovanie činné

Prídavné mená

Žiak vie

- skloňovať prídavné mená 1., 2., 3. deklinácie

- stupňovať

Príslovky

Žiak vie

- tvoriť príslovky
- stupňovať

Zámená

Žiak vie

- určiť ukazovacie, opytovacie, vzťahné, neurčité zámená, zámenné adjektíva
- skloňovať

Číslovky

Žiak vie

- tvoriť základné a radové číslovky
- skloňovať
- použiť symboly pre rímske číslice
- napísať čísla

Ablatívy

Žiak vie

- tvoriť a používať ablatív časový a ablatív absolútny

Gerundívum a gerundium

Žiak vie

- tvoriť a používať gerundívum a gerundium

2.2 Syntax

Žiak vie

- určiť vety účelové, účinkové časové, s dôrazom na cum historicum, dôvodové, podmienkové, prípustkové
- použiť správne slovesné časy v jednotlivých vetách
- tvoriť priame a nepriame otázky
- použiť súslednosť časov
- použiť väzbu mien miest

2.2.1 Výslovnosť a prízvuk

Žiak vie

- vyslovovať latinské hlásky
- určiť dĺžku slabík
- správne používať prízvuk

2.2.2 Živé latinské slová

Žiak vie

- preložiť, porozumieť, vysvetliť najznámejšie živé latinské slová

2.2.3 Cudzie slová

Žiak vie

- vysvetliť pôvod cudzieho slova a jeho význam
- uviesť slovo z cudzieho jazyka, ktorý študuje, o ktorom predpokladá, že má pôvod v latinčine

2.3 Reálie - Tematické okruhy

Žiak vie základné informácie, fakty, súvislosti z tém:

- 2.3.1 Grécka literatúra, Homér, Ezop
- 2.3.2 Grécka komédia, dráma
- 2.3.3 Rímska próza v období republiky, dejepisectvo, rečníctvo, Cicero
- 2.3.4 Rímska poézia v období cisárstva, Ovidius, Vergilius
- 2.3.5 Dejepisectvo v období cisárstva, Livius, Tacitus
- 2.3.6 Caesar, vojak, politik, spisovateľ
- 2.3.7 Antická mytológia
- 2.3.8 Divadlo, gladiátorské hry, olympijské hry
- 2.3.9 Rímska rodina
- 2.3.10 Rímske mená
- 2.3.11 Výchova v Ríme, školy
- 2.3.12 Rímsky dom
- 2.3.13 Jedlá
- 2.3.14 Rímske vojenstvo
- 2.3.15 Grécka filozofia
- 2.3.16 Charakteristika Rímskej republiky
- 2.3.17 Charakteristika Rímskeho cisárstva
- 2.3.18 Kalendár

Úpravy cieľových požiadaviek na maturitné skúšky z latinčiny pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Žiaci so sluchovým postihnutím

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa druhu a stupňa sluchového postihnutia.

Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú a nepresnosti výslovnosti v interpretovaní textu sa nehodnotia.

Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v latinčine.

Žiaci so zrakovým postihnutím

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v latinčine.

Nepresnosti výslovnosti a plynulosti reči v interpretovaní textu sa nehodnotia.

Žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami správania

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.